

مستطابق

در سعادته باب عالی جاده سنده
اداره مخصوصه
محل اداره :

مستطابق :
مستطابق موافق آثار جدید مع المنوین
قبول اولنور
درج ابدلین آثار اعاده اولنور

دین، فلسفه، ادبیات، حقوق و علوم دین باحث هفته لاق رساله در

مؤسسه : ابوالعلا زین العابدین - ح . اشرف ادیب

در سعادته نسخه سی . . . پاره در

قبوله دن مقوا بورو ابله کوند ریلر سه سنوی
۲۰ فروش فضله آلنیر

تاریخ تأسیسی :

۱۱ خور ۳۲۴

سنه لکی	القی آبلانی
۶۰	۳۰
۸۰	۴۰
۸۰	۴۰

در سعادته

ولا پاتده

مملک اجنبیه ده

در سعادته پوسته ابله کوند ریلر سه ولا یات بدلی اخذ اولنور

ایکنجی جلد

۱۸ صفر ۳۲۷ پنجشنبه ۲۶ شباط ۳۲۴

عدد : ۲۹

کنیدلکریدن ، کندی عقاربیک دلالیه بولسونلر ، ملاخطه سنده بولنور .

بودورده اصول عقائد حقنده مجادله ، مناقشه چوغالدى . ناسک ادراکجه تفاوتی ، تصورلرده کی درجاتک تبائی مذاهب آراسنده کی مسافه بی بستیون آیردی . هر فرقه جناب حقه اسناد ایتش اولدینی صفاتک حقیقتی بولمق ایچون اعمال فکره ، اتعاب ذهنه قویولدی . خصمک اقوالی ، عقائدینی براهین ایله ابطال ایتمی کنیدینه ایش کوج ایتدی . آرتق کتب عقائد نزاع لفظیدن ، مناقشه اصطلاحاتدن عبارت قالدی . بر صورتده بولنری مطالعه ایدنلر بوفرقلر آراسنده کی شقاقک وفاقه تبدل ایدمکجه قطباً احتمال ویره مزلر .

ذاتاً اصل الاصوله ، حقیقه الحقائقه حکم ایچون یالکزر کندی عقلرینی سند اتخاذ ایدن جمعیات متخالفه آراسنده وفاقک حصولی نصل تصور اولنه بیلیر ؟ طبعیدرکه بشرک افکار وعقولی آراسنده کی تفاوت نه نسبتده ایسه بواختلاف دخی اونستبده مستحکم اولور . مخالفین میانده کی منافرتده او قوتله اجرای حاکمیت ایدر . بتون معقولات رد وقبوله مساعد اولدینی حالده آلهیاتده اتخاذ اولنان طریق تعقلی قابل اولیان بر طاقم فرضیاتی تصورله بالآخره رد وجرحنه چالشمقدن عبارت قالدیغندن شکوک وشبهات بودورک الباشلی میزاتندن اولدی . بوندن طولانی بعض کسکین فکرلر افراط ، تفریط وادیلرینه صابهرق مشکک کسومه سنه برونیدیلر . خالقک افکارینی زهرلیدیلر .

اکثر اقوامده بر طاقم آدملر ظهور ایتدی که عادتلری صرف اوهام اوزرینه بر آلائی واهی نظریات بنا ایدرک باند آواز ایله صانع مطلق افکاره منحصر ایتدی . ذاتاً مسئله نک آله بیایدیکه تشتت ایلدیکی بر زمانده که الزام خصم ایچون اک شدتلی لسان قوللنان ناطقه پردازلر عالم طانیلمه یه ، اولانجه علمده منطقک دائرة محاکمه دوشمکدن احترازاً غایت دقیق تعبیرلر ، افاده لر اختراع ایتمکدن عبارت بیلمه یه باشلامشدی . بویله آدملرک میدان آلمنه نه مانع تصور اولنه بیلیر ؟

اورتده جدل عقلیدن بشقه بر شینک حکم ونفوذی اولمازسه سرد نظریات خصوصنده هر درلو افراط وتفریطه هیچ بر حائل اولمه ماز . ایشته بورادن بر طاقم نظریات الحادیه ظهور ایتدی . فلاسفه دن بهضییسه بونره تمایل ایتدی . آرتق بونظریه لر طرفدار اولانلرله معتقدلر آراسنده بر مجادله قلمیه در قویدی که بالآخره انتقال ایلدیکی قانلی محاربه لرک بوراده تفصیلنه صددک مساعدیه سی یوقدر .

اولکیلر غایت دقیق شبهلر ایجادنده تقنین ایتدیلر ، عبارات جدلیه تألیفنده صاحب مهارت اولدیلر . ارکن عقائدی کوکندن دویرمه یه ، بنای دیاتی شکوک وشبهات فورطنه لرله صاورمیه باشلادیلر . دیگر طرفدن معتقدلرده خصملرینک مفتریاتی رد ایتمک ، نظریه لرینی چورومتک ایچون همدست وفاق اولدیلر . چوق کچمندن آرتق فرق مذهبه یوزلرجه صاییلر اولدی . همد بوفرقلر نه بر اصلده متحد ، نه ده بر فرعه همنکر دکل ایدیلر .

بعض اقوامده دین طرفدارلری رجال حکومت اوزرنده اولان نفوذلرینه طیانیدیلر . مباحثات ایله ، سرد براهین ایله اقناع ایدمه مدکلری خصملرینی قوت استعمالیه زبون ایدمه جکلری زعمه قابیلوب مسائل اعتقادیده عقه مراجعتک ممنوعیتی اعلان ایتدیلر . مخالفلری اوقدر آغیر اشکنجه لر آلتیده ازدیلرکه انسان نفرت ایدر . صوکره بوقانونی تنفیذ ایچون اله بیلدیکه یورودیلر . ارباب نفوذ و اقتداری کنیدلرینه معین بولیدیلر . لکن بیله مدیلرکه عقوبتک ، مجازاتک شدتی احکام طبیعت قارشی مقاومت ایدمزلر . بواجبارات بشریت ایچون مقدر اولان سیری ، استقبالی چویرمزلر ؛ بالعکس اونلر بوشدتلرله ازاله ایتمک ایسته دکلری خسته لنی بستیون ناقابل مداوات برحاله کتیریورلر ، زیر انقیاده آلمق قیدینه دوشدکلری نفوسک سرکشلکینی اتریبیورلر . فی الحقیقه کورلیدی که طرفداران دین بوصورتله خصملرندن تشفی غیظده اخذ انتقامده ایلری کیتدکجه الحادک بیلکی قوتلندی . آلولی براوقدر ده پازلادی . نهایت افراد آراسنده براختلال فکری پیدا اولدی که بونی تعقیب ایدن اختلال فعلی حال عالمی بستیون دیکشیدردی . عقلی قیود اولیه سندن قورتاردی . علمک ، فکرک اوکنده قوجه بر میدان حریت کشاد ایتدی . ایشته اوزمان افکارده مضمر اولان اسرار آرتق مکتوم طوتولمیه لزوم کورلمدی . آشکار اولدی .

صوکره حزب منصور احرار خصم مغلوبه قارشی اولیه براویون اوینادی که حریت علمیه صحه لری اوزرنده تشهر اولنان اوینلرک اک مدهشیدر . هله فلسفه حسیه نک ظهوری بویانغین ایچون برکوروک مقامه کجی . آرتق چوقلری عننده دیانت ، اعتقاد دورلرینک کجیدیکی ، برقچ بطن مرورینه قالمقسرین آثار دینک کلیاً محاوله جفی محققادن عد اولمیه باشلادی . ایشته حریت علمیه دورنده بوکی برچوق وقایع حادث اولدی که بزسوزیمزی اکمال ایچون دوام ایدمه جکره .

محمد فرید وجدی

ترجمی :

محمد عاکف

مادیون

مادیون؛ کاشانده کی اعمال عاقله وغیر عاقله بی منحصرأ ماده وقوته نسبت ایدن بر صنف طبعیون حکمادر که عندلرنده افعال حیاتیه وظواهر عقلیه ونفسیه ماده وقوتدن منبعث اعمال مادیه نتیجه سی اولوب اعمال جادیه دن فرقی یوقدر دیرلر واعمال عقلیه بی مسائل ریاضیه ایله حله چالیشه رق فعل کیوی نتیجه سی اولان حرارت و الکتریقه بالتشبییه حیات ایله قوای طبیعیه بیننده بفرق اولمیدنه قائلدرلر . حیوان و نباتک نمونی ملحک صو دروننده اریه رک تبیلر وتیمو ایلمسی قیلندن عدايله قوه حافظه وادراک وسائر قوای عاقله بی ظواهر قوای طبیعیه جهل سندن ماده وقوتک اثر فعالیت دیه تلقی

جمادده جاری اولان بوقانون طبیعت نباتاتده شامل اوله رق بانفرض بر بغدادی دانه سنه میقرو سقوبله باقیرسه بلوری الشکل اولدینی کوریلورکه اجسام بلوریه جامده مثللو بغدادی دانه سنکده تیلر صورتیه مرتب ایدوکی اکلاشیلیر .

ذاته ذراتک بو طرزده ثرثب وتشکلی ، علی طریق القیاس ذرات بلوراتی حصوله کتیرن ، ذرات پیننده کی قوه جاذبه ودافعه نک برخاصه سیدر .

بناءً علیه بر بغدادی دانه سنی ترابه ذرع ایله تسخین ایدرسه نک حرارت حرکتدن عبارت اولدینی ایچون حرارت ؛ جه نک ذراتی پیننده حرکت حصوله کتیروب دانه بی محیط اولان طوپراق ملح ذراتی پیننده کی فعالیتیه تشبیه بر فعالیتیه بر شکل دیگر تولید ایدرکه بوشکل ثانی نبات اولوب حرارت شمسک انعکاسیه نمابوله رق ذرات پیننده کی فعالیتیه نهایت سنبله حاصل اولور . سائر نباتات دخی بوقامق سیدر ، کذا عین قانون حیواناتده دخی جاریدر ؛ حیوانک نموی وجود حیوانیده اعمال کیمویه اثری اولان حرارت غریزه واسطه سیله تمام اولورکه حرارت مذکوره نباتک ترابده نموینه خادم اولان حرارت قیلندندر .

اعمال کیمویه حیوانیه دخی نموی حاصل ایدن هضم وتمشیلر ، حرکت حیوانیه کذلک نتیجه حرارتدر . انسان بر آلت بخاریه مشابه اولوب اکل وشربه احتیاجی آلتک ایشلمسی ایچون مقتضی اولان آتش حکمنده در .

ایندی جمادک ، نباتک ، حیوانک اجزاسندن هیچ برشی منعدم اولدینی کی عدمدن برشی وجوده کتیرمکده ممکن اولیوب افعال طبیعه ذرات پیننده کی دقایقک فعالیتیه و حیات ظاهره قوتک صور مختلفه سیدر . تعبیر آخرله قوای عمومیه حرارت ، ضیا ، الکتریسیک مظاهر مختلفه سندن و حیاتده اوقیلندندر .

صور طبیعه پیننده کی فرق نوع اعتباریله اولیوب کیفیتجه در ، یعنی ملح دقایقی قوه جاذبه ودافعه تأثیریه نصل شکل اهرامی حاصل ایدیورسه مواد غدائیه نک جسم حیوانیده و نباتیده تمثلی دخی عین قوتله حاصل اولوب یالکز کیفیتجه مترقی و ترکیک کیتجه فرقلیدر . کذا بر توتیا پارچه سیله نحاس پارچه سنی معدنی برتله ربط ایدرک حامض سیال درونه القاو منتهالینی یکدیگرینه تقریب و تماس ایتدیررسه نک بر شراره کهربائیه نک ظهور ایلدیکنی کورورزکه توتیا ونحاس معدنریله حامض پیننده جاری فعل کیموی نتیجه سیدر . ایشه بومبداده ضیای الکیمیائی تولد ایدر .

جسم انسانیده جاری اولان اعمال کیمویه افعال عقلیه نک بر مسببی ، اعمال عقلیه ایسه نموک نتیجه فعالیتیه در ، فقط کافه سی دقایق وذراتک حرکاتنه راجعدر . الحاصل کائنات مباده وقوتدن مرکب اولوب بویکی قوتک فعالیتیه جمادات ، نباتات ، حیوانات عاقله وغیرعاقله وجود پذیر اولور و بلورات جامده ایله نبات ، حیوان پیننده ماهیه بر فرق اولیوب یالکز کیفیتجه ویا کیتجه تفاوت وارددر .

و طوغریدن طوغرییه و یاخود استنتاجاً محسوس اولیان شیء زده وانکار ایدرلر .

معلوم اولدینی اوزره مذاهب علمیه نک هر بزی بر اساسه ، بر تشبیه مستند اولدینی کی مادیون دخی عیاناً ظاهر اولان افعال طبیعیه بی اساس مذهب اتخاذ ایتشیلردر که ایراذ ایلدکری دلایل و براهین بوجه آتی بیان اولنور :

« قدما مصرده کی جیزه و سائر اهراملری ؛ طاغیر ، وادیلر کی مولدات طبیعه جمله سندن عد ایتشیلردی . بو اعتقادک سببی مبانی مذکور نک جسامت و عظمت خارق العاده لرینی نظر دقته آله رق انساتلرک بویله مبانی وجوده کتیرمکه مقتدر اولمادق لرینی زعم ایله طبیعه ، فوق الطبیعه بر قوته نسبت ایلملرندن منبعث اولدینی جای تامل دکلدرد . حتی المان حکیم شهیری (هومبولد) ؛ بر اثرنده « فراغت مصریه اهراملرک اجزائی قواعده هندسیه تطبیقاً قطع وتنظیم وهنوز صورت قطیعه ده نوعی معلوم اوله میان ، وسائط میخانیکه ایله یکدیگری اوزرینه وضع وترتیب ایتدیرمک صورتیه تبعه سنه آنغاریه اوله رق انشا ایتدیردکری محققات فیه وصاعیه دن ایکن بعض عوام ناس بو مبانی عظیمه نک اثر صنع انسانی اولمادیفته قائلدرلر » دیمشدر .

ایندی مصنوعات بشریه بی بر ذهاب خطا آلود نتیجه سی اوله رق مولدات طبیعه دن ظن ایتک مثللو افعال حیاتییه دخی علی وجه الحقیقه منکشف اولیه بیلیر ، فقط عندالتحلیل حادثات طبیعیه مستند ایدوکی تحقق ایدر . مثلاً ملحی صوده اریدوب علی حاله براقیر ایدرک صو تدربحاً تجز و طوزک اجزائی اشکال هندسیه دقیقه صورتنده قابل دینه طبقه طبقه ترسب ایدر . فقط اشکال مذکور نک کوزله تفریقی ممکن اولمادیغندن خرده بین (میقرو سقوب) آلتیه بالتدقیق بلوارت دقیقه دن عبارت بر بوز کتله سی صورتنده ترکیب ایلدیک مشهود اولورکه مثلی وجوده کتیرمکه مهندس لر اظهار عجز وحیرت ایدرلر . ایشه بواشکال هندسیه جیزه اهرامک طبقانه وشکلنه مشاهددر .

بلورات مبحوئه نک اسباب تشکلنه کتجه ؛ دقایقی اجسام پیننده قوه متضاده اولان قوه جاذبه ودافعه نک اجزائی ملحه بالتأثیر شکل اهرامیده ترکیب ایلمسندن عبارت بر فعل طبیعی اولوب جیزه اهرامی ایله ملح اهرامک تشکلی پیننده یالکز کیتجه فرق وارددر .

ملح بلوراتنه نظراً سائر املاح ، جبال تباشیرییه وبر نوع حجر صوانی (جاقق طاشی) ، قرانغی ، قارکی اشکال لطیفه ورققه دن متشکل اولان اجسام دخی اجسام متبلره دن درکه ترابده ، صوده ، جبالده ، الحاصل ارضده ، اجرام سماویه ده عین قاعده طبیعیه نک جاری اولدینی میقرو سقوب ویا تله سقوب استعمالیه ظاهر اولور .

هر ماده بر شکل مخصوصده تبلر ایلر بعضیسی اهرامی ، بعضیسی مخروطی یاخود مربع ویا مسدس ویاخود زوایای عدیده دن مرکبدر . اشکال سائر دخی غیر محدود اولوب فقط شکل لرینک تعیین بک مشکل وانحیض ضیالری نک استقطابیه ممکندر .

مثلاً دقایق و یا ذراتك دماغه حرکتی حسابیه اشتغال ایلدیکمزی فرض ایدم. عقلمز ؛ اعمال مادیه ایله اعمال نفسانیه یاخود عقلیه بیننده بویله بر مسئله دقیقه نك حلی ایله اشتغال ایتدیکمزی حکم ایدرکه بویوک بر مزیتدر . حالوکه کانه علما و حکما اعمال مادیه ایله اعمال عقلیه بیننی توفیقه و یاخود برینی دیکرینه تطبیقه من کل الوجوه مقتدر دکلدرلر .

علی الخصوص مادیونك مدار ادله و براهینی اولان ذراتك کنهی آراشدیره حق اولور ایسه ك بزه وله طاری اولور . مادیوندن برینه ؛ ماده ده کی ذرات نهدن حاصل اولدی ؛ ذراتده تصور ایدیلن قوت نهدن کلدی ؛ اعمال عقلیه ایله حرکات ذرات بیننده کی علاقه و مناسبت نهدر ؛ ذرات نهوجه ایله افعال عقلیه به منقلب اولور ؛ دیه سوال اولنسه جوابه یول بوله ماز . زیرا علم ؛ ظواهر مبحوئه نك حلندن عاجزدر . بناء علیه کنه خلقتی ادرا کدن و کشف اسرارندن عاجز اولدیغمزی اعتراف ایلهرک حضور خالقه زانو بزمن عبودیت اولهلم !

چونکه کانه لاهوتیون ، طبیعیون ، سرائکوانی ادرا کدن عاجز اولدینی کی ازمئه مستقبله ده دخی بوسرک حلی ممکن اوله میه جقدر . مکرکه حق جل و علا حضرتلری تقدیر بیوره . (والله علی کل شیء قدير)

«الهالان»

قوسوه ولایتی ایتیاف محکمه سی اعضاستندن

محمد فخر الدین

مَوَاقِفُ عِظَاءِ

مقرری

محرری

مناسرتل اسماعیل حق

ح . اشرف ادیب

۵۳ درس — ۱۶ کانون ثانی ۲۲۴

نه کی در بو ؛ (الم اعهد الیکم یا بنی آدم ان لاتعبدوا الشیطان) ای بنی آدم ؛ بن سزه دنیاده ایکن عهد ایتدمی ؛ انبیای عظام واسطه سیله سزه تبلیغ ایتدیرمدم کی که شیطانہ اتباع ایتیه سکز ؛ یوم قیامته بتون کفریه الله تعالی بویله خطاب ایده جک ؛ نه یایدیکز ، دوشون دیکزمی ؛ بن سزه امر ایتدم کی صاقین شیطانہ عبادت ایتیک .

«شیطان بزم ربمزددر .» دین کیسه واری ؛ طوغرودن طوغرویه معبود اتخا ایدن واری ؛ ایشیدیورز ، «موصل» دیارنده بعض فرقه لر وارمش . شیطانہ «طاوس الملک» دیرلر مش ، اونک صورتنه طاپارلر مش . دیمک اوراده شیطان پرسر وار . فقط بونلر برفرقه در ، شرمزه قلیله در . بتون بنی آدمه جناب باری نه بیوره حق ؛ اوتانمادیکنمی بنم امرمه قارشی شیطانہ عبادت ایدیوردیکز ؛ حالوکه بوتون کفره شیطانہ طوغرودن طوغرویه عبادت ایتیمورلر ، ایلایدیورلر دیمک در . دکل کی بنم امرمه قارشی مخالف حرکتده بولون دیکز .

اعمال عقلیه دخی قوای طبیعیہ نك اجسام ذوی الحیاتده فاعلیتی نتیجه سی اولوب اعمال جسمانیه و عقلیه ده بربرندن فرقلی دکلدر و هربری تحلیل و ترکیب ایله تمام اولور . عضلاتك فعالیت ؛ عضلاتك دثوری (پیرامسنی) و عمل عقلی دماغك دثوری انتاج ایدر . عضلك حرکتیه انتقالی قالدیرمغه تحمل و اقتدار حاصل اولور ، اعمال عقلیه ؛ افعال انسانیه نك تخفیفنی ، صعوباتك تسهیلنی موجب اولور . الحاصل طبیعتده جاری اولان اعمال ؛ انواع و اشکال نك اختلافیه برابر ماده و قوته و یاخود ذراتك حرکاته راجعدر .

مادیونك بر قسمی ؛ ماده و قوتك هربری مستقل اولوب فقط یکدیگرینه اجرای تأثیر ایلدیکرینه . . و دیگر برفرقه سی ؛ ماده اصل ، قوت اکا تابع و خصائص ماده نك بر خاصه سی اولوب ماده نك خصائص بقا ، جذب ، حرکت اولدینی حالده قوت ماده نك یالکز بر خاصه سی اولان حرارتدن عبارت ایدوکه قالدیرلر .

دیگر برفرقه مادیون ؛ قوت بر موجود حقیقی اولوب ماده ظواهر قوتدن بر ظاهر ایدوکنی و فقط ماده نك وجودی آنحق واسطه قوتله اکلاشدیغنی و بو برنوع حرکت اولوب دماغمه تأثیر ایتسیله وجودی استدلال ایلدیکنی زعم ایدرلر .

بر قسمی ده ؛ ماده و قوت شیء واحددر ، دیرلر . و دیگر فرقه سی ایسه «دها غریب اوله رق ماده و قوت لاشی و وجودی خارجه ده حقیقی اولیان بر وهم اولوب بوده ذهن انسانیده حاصل اولور . زیرا انسان موجودیتیه برشی حس ایده میوب آنحق حواسیه حس و بیان ایدر ، انسانلرک اکثری احلام و سائر کی ، خارجه و وجودی اولیان اشایی تصور و اتیان ایلرکه بونلرده ماده تسمیه اولنه میوب و همدن عبارتدر» دیه ادعا و اعتقاد ایدرلر .

ایشته مادیونك خلاصه تصور و تخیللری ، مذهبلی ، خلاصه ادله سی تفصیلات آنفهدن عبارت اوله رق وهله مذهب مادیون ، دلائل طبیعییه مستند ورد و جرحی مستحیل کی کورینورسده مقدمه و نتیجه لرندن افعال عقلیه و حسیات نفسانییه تعلیلده عاجز اولدقلری ظاهر در .

اوت ؛ اغتدا نمو و دثوری ، حرکات عضلیه یی و بعض اعمال عقلیه یی قوانین مادیه و ذرات و جواهر فردیه نك حرکاتی فرضیه سیله تعلیل ممکن ایتده اعمال عقلیه نك تمامیه تعلیل و تفسیرینه قوای مدرکه بشرالآن عاجز و علوم حاضره قاصردر .

چونکه محبت ، بغض ، انتصار ، انتقام کی خصائص متضاده سیله عقل انسانی بی صرف ماده و قوته تطبیق ایتمکدن انسانی وجدانی منع ایدر . چونکه هر انسان ذات مستقل اولوب تفکر ایدر ، تکلم ایلر ، نه ایشلیدیکنی بیلر . اگر فکر ؛ قوت و ماده نك نتیجه سی اولدیغنی تسلیم ایدرسه ك وجدان ؛ انسانك وجودیه قائم شعوری دیمک اولوب ، انکه تفکر ایلدیکمز نتیجه سی چیقار . حالوکه تفکر دائمی اولوب انسان بعضاً تفکر ایدرکه بو . قوه عقلیه نك بر خاصه سیدر . بناء علیه قوانین مادیه دن هیچ برینه قابل تطبیق دکلدر .